

כל הארץ תהיה יבנאל אחת גדולה!

ילדיהם על דעתם ונפילתם בידי המיסיון היהודי. הם חוששים מפני השתלטות של חבורה מאורגנת. קנאות, עשירה ותוקפנית על מושבתם. וגירושם ממנה.

איש אינו חושש שמא המורמונים ישתלטו על ירושלים ויהפכו אותה לסאלטילייקסיטי שניה. אך יש בהחלט מקום לחשוש שמא האדמו"ר מברסלב יהפוך את יבנאל לבניברק שניה.

מדוע לא הלך הרב לבניברק? מדוע לא התנחל בלב איזור שומם? מדוע ביבנאל דווקא? מדוע הביריה היא יבנאל או ברוקלין?

עד כאן העניין המקומי של יבנאל. אך יתכן שהפרשה חורגת כהרבה מן התחום הצר של המושבה הוותיקה והנחמדה שבדרך לטבריה.

יתכן שזוהי נקודת-מפנה בתולדות המדינה וזה עם.

יתכן שאין זו עדיין נקודת-מפנה, אך שזהו מאורע המבשר את המיפנה הממשמש ובא.

מאז היום הראשון של המדינה מסתערים הדתיים על הציבור החילוני, ואיש לא העז לקום ולהכריז: עד כאן. עכשיו זה כרה.

דה 38 שנים ויותר — כי זה התחיל עוד בימי הישוב, זמן רב לפני קום המדינה — רודה מיעוט חרדי קטן ברוב החילוני.

זה היה אפשרי, מפני שהציבור החילוני התנהג כאסקופה נדרסת, כסמרטוט רטוב, כעבד בנעני.

ומרי שנה גדלה החוצפה של המיעוט החרדי. עוותהמצח שלו עברה מזמן כל גבול. התיאבון בא עם האכילה, וכל הישג חדש אך שימש לו כתמרץ לדרישה חדשה.

מה לא קרה במלחמה החרדיסטית הזאת? במשך שנים חמסו את הציבור החילוני ושרדו את כספו באמצעות הממשלה, כדי לממן מוסדות מיפלגתיים חרדיים.

ישורון החרדי שמן ובוטט. עכשיו, כאשר גזולים את פתילתם מפי זקן ואת התרופה מידי חולה, ממשך הכסף לזרום אל המוסדות האלה בורם אדיר. הרי זה כאילו מימנו הכבשים מרצונם את שכר השוחט.

החרדים אינם סומכים ברורנו על כוחהכיבוש של תורתם. הם השליכו את יהבם על המישחק הפוליטי הציני, כדי להכריח את הממשלות הרופסות — מכניגוריון ועד בגין ועד פרס — לכפות עלינו חוקים המתערבים בכל מערכות חיינו, מן המיטה ועד המקרר במיטבה, מן הלידה ועד אחרי המוות.

איננו חופשיים להגדיר את עצמנו כאוות-נפשנו, לאכול על פי טעמנו, לנוע כרצוננו, להתחתן ולהתגרש לפי תפיסתנו. על כל צעד ושעל אנחנו משלמים מכיסנו עבור צבא עצום ורב של משגיחים, מפקחים ונגושים, המצרים את צעדינו.

בשעה שמערכת-החינוך שלנו — שאין בה זרמים שונים — מידלדלת, אנחנו מממנים מכיסנו מערכת-חינוך פורשת, המחנכת את תלמידיה לקנאות חשוכה, לתורות הפסולות בעינינו ולאי-דיאלוגיה הנוגדת את עצם מהותה של המדינה, שאותה הקמנו על אפס ועל חמתם של החרדים.

(אולי זוהי הדוגמה היחידה בעולם של מדינה המממנת, ברצון ובתשוקה, את חינוך מהרסייה ומחריביה!)

ואילו מכשיריהתיקשורת של הציבור החילוני, ובראשם הטלוויזיה שהוקמה על אפה וחמתה של הקהילה החרדית, עורכת מסע מתמשך של שטיפת-מוח חרדית, המעלה על נס קומץ קטן של "חוזרים בתשובה" אמיתיים ומוזוייפים, תוך העלמת העובדה שעל כל "חוזר-בתשובה" יש עשרה "מתפקרים", החומקים אל החופש.

קצינים-במילואים ואלופים-בגרוטאות יוצאים בשירייהלל לאדמו"רים המקומיים אגודות של משי תמטיים-מצה"ל.

פוליטיקאים מצטרפים למקהלה, מחשש פן יבולע להם. שרים אתיאטיסטיים מנפנפים במים קדושים ובספיריטואליזם, וראשי הממשלה חובש כיפה לזכר שיש מיליון היהודים שנספו בשואה, רובם אנשים חילוניים שנרצחו בשל מוצאם הגזועי, בלי קשר לאמונתם.

ההילולא נמשכת וגוברת, בלב כל הערים קמו גטאות חרדיים המתרחבים בשקט ובהתמדה, ושבהם אין קיום לאדם חילוני שאינו מתחפש לרתי.

עד מתי?

עד לנקודת-השבר. אולי הוא בא! אולי הוא מתקרר. לחץ יוצא לחץ נגדי. זהו חוק הטבע.

כאשר מיעוט ממרר את חייו של רוב, הוא משחק באש.

כי במקרה או במאוחר יתרגו הרוב, יקום וישיב מילחמה עשרה. ואז — תמיד! — אין הרוב עוצר ליד קו הסטאטוסקוור אנטה-הילום (המצב שהיה קיים לפני המלחמה). כשהוא נתנפת הניצחון, הוא מסתער קדימה ודורס את הקו הזה מבלי להבחין בו כלל.

אולי לא די ביבנאל אחת. אולי יש צורך ביבנאל שניה ושלישית. עד שכל הארץ תהיה ליבנאל אחת גדולה.

סגנונית אחת אינה מביאה את האביב. אך היא מבשרת אותו. כיבנאל קרה מעשה, שאין להשיבו. זהו אות לכאות. הללויה.

עובדה גלויה היא שבקרב המחנה הזה מנצחים תמיד הקיצוניים ביותר. כי עצם המיבנה הרוחני של מחנה זה אינו סובל סובלנות, ומתנגד לדריקים.

דריקים מחייב כבוד הרדי, והרי שום אדם חרדי אינו מסוגל לכבד את השקפת-העולם החילונית, ההומאניסטית, שאנו יונקים ממנה את האידאליים שלנו. בעיניו זוהי ריקנות, חוסר-ערכים. מפני שיש בעיניו רק סוג אחד של ערכים, ערכי היהדות הדתית. גישה זו נכונה במהותה של האופי הדתי. מבחינה זו אין הברל בין יהודים ומוסלמים, קאתולים ומורמונים. מי שמאמין בכנות בדת כלשהי מאמין בכלעדיית של האמת שלה, ובתפלות של כל אמת אחרת, המונעת מבני-אדם להגיע אל האמת האמיתית. יש רק הברל במידת הקנאות.

אצל היהודים החרדים בארץ, בימינו, תופעה זו חמורה שיבעתים. אין הם יודעים סובלנות מהי, והסובלנות עצמה היא בעיניהם חטא לאי-כופר.

ואם יש בנינים אנשים חייכניים, סובלניים, נוחים לבריות — השפעתם על קביעת ררכו של המחנה אפסית.

ולא פעם מתחבא אחרי החיוך הסובלני טוביהלב של טורקמאדה.

יש הטוענים: גישת היבנאלים היא אנטי-שמית. זוהי גזענות. אי-אפשר למנוע את מגוריו של איש בגלל אמונתו. זוהי פירכה.

היהודים המתנגדים למגוריו של ערבי בנווה-יעקב או בנצרת-עילית אינם מתנגדים למעשיו ולתכונותיו של הערבי המסויים.

אילו הייתי יהודי דתי, הייתי מתייחס ברצינות רבה מאוד למה שהתרחש ביבנאל.

לא הייתי מסתפק ביבנות וברחמים-על-עצמי. לא הייתי מסתפק בדיבורים על אנטי-שמיות, שינאה-עצמית ושאר הקישקושים השיגרתיים.

הייתי שואל את עצמי בכל הרצינות: מה קרה כאן? האם זוהי תקרית מיקרית ויחידה? שמא זוהי תפנית היסטורית, התחלה חדשה? ואולי זה סימן ראשון למהפכה-נגרית?

ביפודו של דבר, קרה כאן דבר פשוט בתכלית. האדמו"ר של חסידי ברסלב רצה להתנחל במושבה הגלילית, להקים בה חצר ונתי-מירוש ובית-כנסת.

התושבים התנגדו, כמעט פה אחד. הרבר הובא לפני המועצה המקומית, ושם נערכה הצבעה. ברוב עצום הוחלט שלא למכור לאדמו"ר קרקע ציבורית.

ההצבעה היתה אומנם על נקודה זו בלבד — מכירת קרקע ציבורית — אך המסר שלה היה הרבה יותר חשוב.

תושבי יבנאל אמרו לאדמו"ר: לא רוצים אותך כאן!

איני יודע מה מתרחש בניככי נפשם של תושבי יבנאל, אבל המאבק אינו על ערכים רוחניים. אין זה מאבק של אתיאטיסטים לוחמים כאנשים הדוגלים, לדעתם, בעבורת-איליים. אין זו

ההלל-לזיה

מילחמת-תרבות, שבה עומד דגל מול דגל. אין זו הסתערות של כנענים על יהודייהגטו.

זהי מילחמת-יקום פשוטה. אנשי יבנאל רצו להגיד לאדמו"ר ולאנשיו: אנחנו מכירים אתכם, חבריא.

אנחנו יודעים שאתם כאים בעורמה, ולשונכם חלקלקה. ואנחנו יודעים מה מתרחש במקום שאתם מתנחלים בו, אחרי שהתבססתם.

אתם הופכים את חיי שכניכם לגיהינום. אתם רודפים אחרי הנשים ברחובות בצעקות של "פריצעס".

אתם מיידים אבנים בשבתות. אתם שורפים תנויות שאינן מוצאות חן בעיניכם, וגם תחנות-אוטובוסים. אתם משגעים את השכנים עד שנמאס להם לחיות במקום, והם נורחים על נפשם.

אינכם יודעים סובלנות מהי, וגם לא דריקים. אתם בוים לערכי הוולת ולהשקפת-עולמו. אתם מאמינים כי בפיכם האמת האחת והיחידה, ושכל המאמין באמת אחרת הוא בגודל, כופר, עוכר-ישראל או סתם כור. בשם האמת שלכם אתם מוכנים ומסוגלים לעשות כל מעשה של אלימות, בריונות ותרי עבה.

ראינו זאת בירושלים. ראינו זאת בבניברק. ראינו זאת בתל-אביב. ראינו זאת בכל מקום יבז הצלחתם לקנות אחיזה כלשהי.

אחרי רדיסת-הרגל הראשונה באה השניה והי שלישית. עד שהשתלטתם על המקום בולו.

הגיע הזמן שמישהו יעצור אתכם ויגיד לכם במקום כלשהו: לא כאן!

הנה המקום, הנה הזמן. המקום הוא יבנאל, והזמן הוא עכשיו.

אפשר לטעון: הרי יש כאן הכללה פסולה. מי זה "אתם"? בוודאי שזוהי הכללה. אני מניח שיש בקרב החרדים וגם בקרב החסידים, הרבה אנשים נחמדים, סובלניים, בלתי-תוקר פניים.

הצרה היא שאותם אין רואים. והשאלה היא: מי משפיע על מי? מי חובע?

יש הטוענים: הרי יש כאן חזרה על פרשת המורמונים, כשם שהחרדים מתנגדים להקמת המיבנה של המורמונים בירושלים, כן מתנגדים החילוניים להקמת המיבנה של החסידים ביבנאל.

האומנם?

החרדים הירושלמיים מתנגדים להקמת האוניברסיטה המור-מונית מפני שהם חוששים מפני פעולה של עשיית-נפשות, מיסיון בלעז. המורמונים הבטיחו שלא לעסוק בכך, החרדים אינם מאמינים להם. (הם יודעים על מה הם מדברים. החרדים יודעים שלא יקיימו שום הבטחה להימנע מלהחזיר אנשים בתשובה, ואין הם מאמינים כי המורמונים יעמדו בהבטחה כזאת.)

אולם ביבנאל אין בעיה של מיסיון. יש בעיה של כיבוש.

איני סבור כי תושבי יבנאל חוששים כליכך מפני העברת